

Våld som en del av vardagen i livet som hemlös – hur hjälper vi patienter att prata om våldsutsatthet?

Annika Ahlstedt, Vårdsamordnare / Capiro Vård för hemlösa

Klara Essemyr, Leg. psykolog / Capiro Vård för hemlösa Pelarbacken

Åsa Kneck, Med. Dr, Leg. sjuksköterska / Ersta Sköndal Bräcke högskola

ERSTA
SKÖNDAL
BRÄCKE
HÖGSKOLA

Hemlöshet

Socialstyrelsen - definition av hemlöshet;
akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, kortsiktiga boenden hos familj, släkt eller andra privatpersoner samt den sekundära bostadsmarknaden.

33 000 personer i Sverige var hemlösa 2017, ca 38% av dessa var kvinnor

Personer som sover ute eller i trappuppgångar, bilar, tält och liknande, även dem som övernattar på akutboende eller härbärke eller i jourboende, skyddade boenden eller motsvarande.

Europeisk klassifisering av hemlöshet:

Roofless

Houseless

Insecure accommodation,

Inadequate accommodation,

Capio Vård för hemlösa Pelarbacken öppenvård

- Vi arbetar på uppdrag av Region Stockholm
- Vårt uppdrag är att erbjuda somatisk och psykiatrisk vård för personer som lever i akut hemlöshet och är folkbokförda i Sverige
- Vården ska vara anpassad till målgruppens livssituation och behov och förmedlas samordnat med socialtjänsten.
- Våra grundstenar är
  - Helhetssyn
  - Tillgänglighet
  - Samverkan
- Vi erbjuder utredning, bedömning, behandling samt uppföljning enligt aktuella vårdprogram och riktlinjer

Antal unika individer 1395
Kvinnor 23%
Män 74%
Okänd 3%
Ca 11000 besök/år

Vi skiljer oss från övrig sjukvård

Helhetssyn: Somatisk-, psykiatrisk- och beroendevård på samma plats, vilket underlättar samsyn vid diagnostisering, behandling mm.

Psykiatri - från första linjen till specialiserad

Annan specialiserad vård, tex ögonbottenfotografering

Personcentrerad vård

Tillgänglighet: Drop-in, då många har svårt med att boka och passa tider.

Heldygnsvård (somatisk sjukdom med komplex problematik – folkbokförd i Stockholms län)

Vi som arbetar här

Distriktsjuksköterska

Psykiatrisjuksköterska

Sjuksköterska

Kurator

Allmänläkare

Psykiatriker

ST-läkare

Vårdsamordnare

Fotvårdsspecialist

Arbetsterapeut

Psykolog

Case manager

Enhetschef

Receptionist

Medicinsk sekreterare

Komplexiteten hemlöshet och våldsutsatthet

-”Mer än” våld i nära relationer

-Våldsutsatta män

-Brist på boenden = svårt att prioritera våldet i jakten på bostad, mat, jobb ....

Tre korta patientfall

Utsatthet vid hemlöshet – vem vill ha en medelålders hemlös man som inneboende?

Normalisering – är ett knivhugg i magen att bli våldsutsatt när man missbrukar?

Faller utanför kriterierna – får man hjälp på relationsvåldscener när man blivit utsatt av en obekant/väktare/ytligt bekant?

Projekt

- *Utveckling av metoder för identifiering och omhändertagande av personer i hemlöshet som blivit våldsutsatta*

Bakgrund

- Vanligt med våldsutsatthet vid hemlöshet
- Svårt att erbjuda hjälp
- Svårt att veta vilka vårdinsatser som ska ges

Syfte

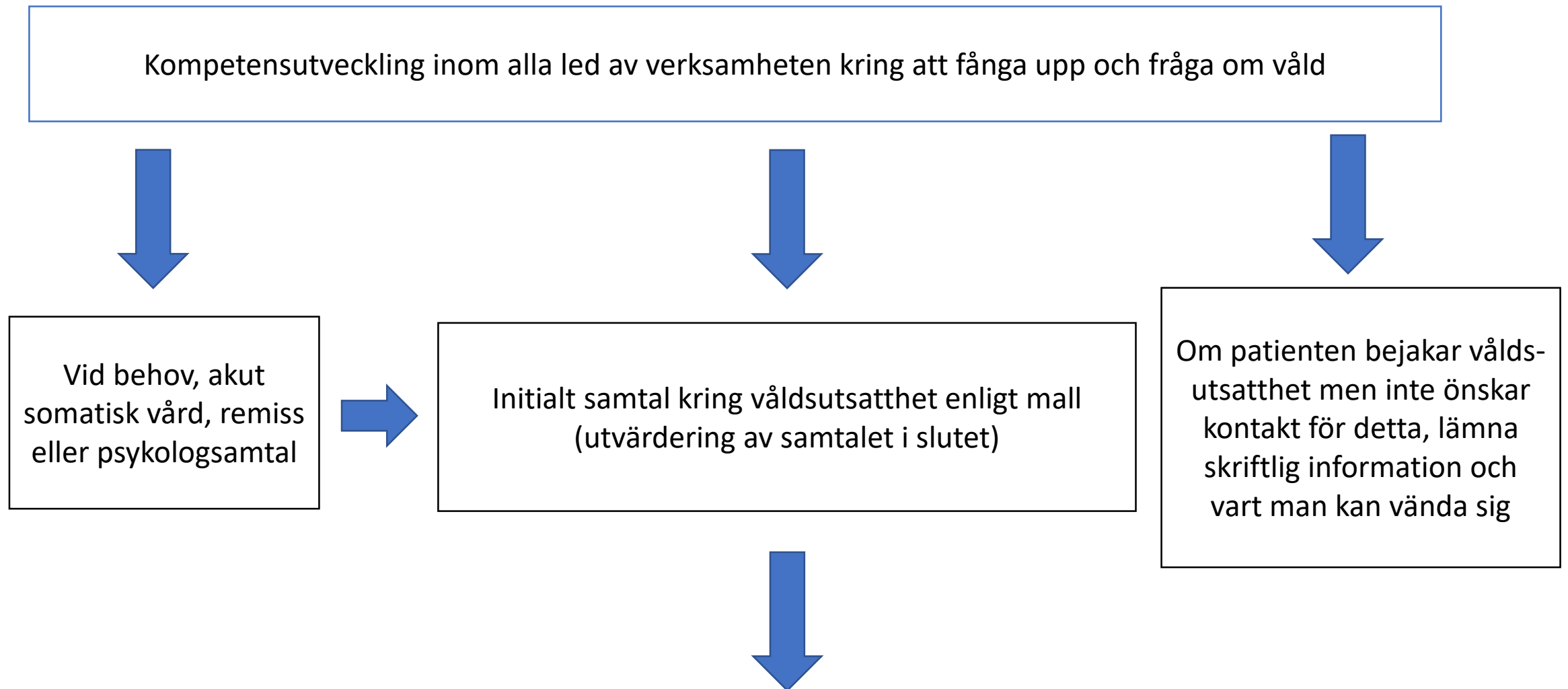
- ***Utveckla- utvärdera-validera-implementera en ny modell för omhändertagande av personer i hemlöshet som blivit våldsutsatta***
- ***VAD VILL VI GÖRA?***

Upptäcka - Slussa /samordna - Initiala insatser av vård och behandling

Hur identifierar vi patienterna?
Hur når vi fram?

Processen- att bemöta och fånga upp våldsutsatta

Verktyg att använda i det dagliga arbetet

Samtalsmall för att hitta rätt

Uppföljningsmall för direkt utvärdering

- Några tankar om tid för den som är hemlös

Stödsamtal/
Strategier

Samordning/hjälp
att kontakta ex
socialtjänst

Utredning
samt behandling
PTSD

Utredning av
psykiska/fysiska skador,
intyg, somatisk vård

Allt under samma tak, insatser efter behov
och simultant.

Vad är våld för dig?

Vi finns här för dig, om du vill prata med oss

Ett försök att jobba med det visuella och inte bara med ord

Har du blivit våldsutsatt?

Vi finns här för dig, om du vill prata med oss

- Lärdomar så här långt

Av tillfrågade patienter bejakar ca 50% våldsutsatthet

Svårt att få in frågandet som rutin i verksamheten

200 patienter blev ett 20-tal patienter som önskade kurator kontakt

Svårt att få patienter att komma på återbesök

Patienter med komplexa behov där våldet är en del men sällan i prioritet

Komplex målgrupp med väldigt olika förutsättningar

Från ambitiös kartläggning till ett "här och nu" fokus i samtalen

Vikten av intyg för att patienten ska få tillgång till resurser som socialtjänsten tillhandahåller

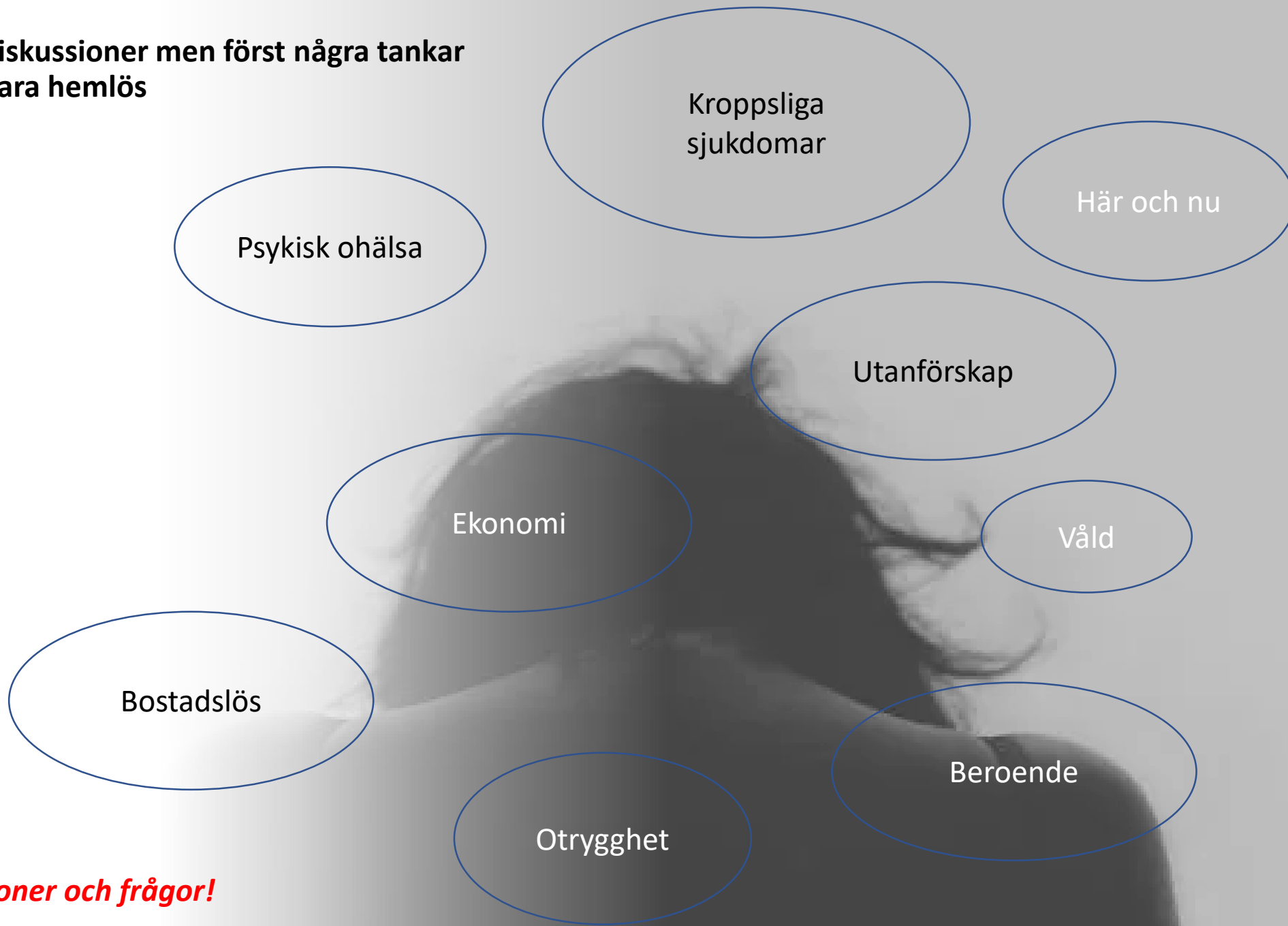
- **Framgångsfaktorer**

- Fråga vid flera tillfällen
- Var uppmärksam på "anamnesluckor"
- Bistå patienten att föra sin talan – uppfattas ofta som "besvärliga" människor
- Process som tar tid och där vår insats är "en droppe i havet" men ändå viktig
- Hemlösheten i sig är största riskfaktorn för våld – behov av samverkan

Dags för gemensamma diskussioner men först några tankar om vad det betyder att vara hemlös

Nu vill vi höra era reflektioner och frågor!